

СЕКЦІЯ 5. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ

Богородицька Г. Є.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та регіональних студій*

Університету митної справи та фінансів

Шкиптань А. А.

студент

Університету митної справи та фінансів

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-254-1-31>

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У ЄВРОПІ ТА ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

Політика міжнародних відносин в межах Європи зводиться до об'єднання країн, що розташовані на території Європи і в більшості своїй об'єднані в таку структуру як Євросоюз (ЄС). Європейський Союз є одним з найбільших регіональних торгових об'єднань. Оскільки міжнародні економічні відносини дуже часто зводяться до торгівлі різними товарами між країнами, то варто згадати саме про торгівлю у цьому контексті. Загалом Європейський Союз має міцні зовнішньоекономічні зв'язки з великою кількістю регіонів та країн світу. Найактивніше розвиваються відносини з США, Азіатським регіоном та країнами Східної Європи [1]. Європейський Союз – це унікальний приклад регіональної інтеграції, що переріс в одного з головних учасників світової торгівлі. Більша частина зовнішньої торгівлі ЄС розташована в зонах вільної торгівлі (ЗВТ). Зони вільної торгівлі за своєю суттю дуже схожі на митні союзи. Вони також є виключеннями з загального режиму сприяння, який покладено в основі Генеральної угоди з тарифів та торгівлі. Зона вільної торгівлі – це група з двох чи більше митних територій, в межах яких скасовуються мита та інші правила які

накладають обмеження на регулювання торгівлі. Це стосується цієї групи товарів, які походять з території що входять до зони вільної торгівлі.

Зону вільної торгівлі можна охарактеризувати як торговельний режим, учасники якого мають виконувати низку обов'язків, а саме:

- вони мають понизити до нуля внутрішні тарифи, а також відмінити обмежувальні правила регулювання торгівлі;
- їм потрібно скасувати мита та обмежувальні правила, що стосуються основної частини торгівлі;
- не дозволяється підвищувати рівень захисту проти третіх країн;
- обов'язково мають мати графік, на якому буде зображено план утворення ЗВТ протягом певного періоду часу.

Питання, які стосуються безпосередньо торговельного процесу співробітництва з третіми країнами відносяться до компетенції інститутів Євросоюзу, а отже, це питання не стосується національних органів держав-членів [2]. На сучасному етапі ЄС має надзвичайно розгалужену систему торговельних режимів, сформованих як на багатосторонній, так і на двосторонній основі. Вони відрізняються фактичним ступенем залучення третіх країн до основних економічних свобод, що діють на внутрішньому ринку ЄС.

У торгівлі ЄС прагне дотримуватися саме сталого розвитку та універсальних цінностей у своїй зовнішній діяльності. Це відноситься до усіх сфер діяльності, до яких до речі входять і інвестиції. Не менш важливим є і факт того, що угоди про зону вільної торгівлі включають в себе розділ про торгівлю та сталий розвиток. Цей розділ висуває обов'язки обом сторонам стосовно виконання стандартів трудових та екологічних. Також в двосторонніх угодах прописано пункт який стосується захисту прав людини. Обидві сторони можуть припинити співпрацю або розірвати угоду у разі порушення цього пункту [3]. Підсумовуючи усе сказане про Європейський регіон можна сказати, що він грає роль одного з провідних гравців на світовій арені. Він демонструє свою силу в економічному плані а також показує готовність дати відсіч глобальним викликам. Цим самим цей регіон показує собою гарний приклад посилення економічної та політичної могутності [1].

Розглядаючи регіон Північної Америки на думку одразу приходить такий світовий лідер як США. У своїй зовнішньоекономічній політиці Сполучені Штати орієнтовані у першу чергу на національні пріоритети та інтереси, які мають забезпечити країні лідерські позиції у системі світового господарства. Вони націлені на стійкий економічний ріст, економію бюджетних коштів, збільшення зайнятості населення а також

домінування у світі завдяки експорту та імпорту та торгівлі товарами та послугами [4]. У 1991 році у США було проголошено «Стратегію національної безпеки» у якій президентом Дж. Бушем старшим було заявлено «Ми вступаємо в нову еру. Американська оборонна стратегія й військова структура можуть і повинні змінитися... У зв'язку з сучасними вимогами і поліпшенням міжнародних відносин ми повинні переосмислити наші пріоритети та адаптувати наші обороноздатні можливості до нових стратегічних умов» що сказалося на політиці міжнародних відносин [5].

США займають досить велику частку у валовому світовому продукті, яка досягає 20%. Крім того у світовій промисловості займає – 18%, у світовому експорті товарів – 8%, а в імпорті – 15% [6]. Стосовно лідерства США в міжнародній торгівлі вчений А. Багатуров висловився так: „джерелом напрямних імпульсів у світовій політиці виявляються не одноосібно США, а Сполучені Штати в щільному оточенні країн „сімки” [7]. Також до міжнародних економічних відносин США можна віднести таку північноамериканську зону вільної торгівлі як НАФТА, до складу якої окрім Сполучених штатів входять також Канада та Мексика. Доволі цікавим є факт того що НАФТА ґрунтується на моделі ЄС і являє собою угоду про зону вільної торгівлі між США Канадою та Мексикою.

На сьогоднішній день до головних цілей НАФТА відносять:

- залучення інвестицій до країн членів;
- встановлення бази для подальшої регіональної та міжнародної кооперації;
- забезпечення захисту прав інтелектуальної власності у цій зоні;
- стимулювання руху товарів та послуг між країнами- учасниками за рахунок зняття бар'єрів;
- створення та подальша підтримка умов для конкуренції у цій ЗВТ [8].

У Північній Америці як і у Європі простежуються певного роду економічні зони які було створено задля поліпшення торгівлі між країнами.

Література:

1. Кушнір Н. О., Химинець В. В. Сучасні зовнішньоекономічні зв'язки європейського союзу. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 10(172). С. 37–42.
2. Муравйов В. І., Березовська І. А. Правові засади функціонування зон вільної торгівлі в практиці Євросоюзу. *Український часопис міжнародного права*. 2012 № 3. С. 65–68.
3. Economic relations, trade and sustainability. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/economic-relations-trade-and-sustainability_en.

4. Соловйова Ю. М. Економічні відносини США і країн світу. *Економічні науки*. 2007. № 2. С 20–25.
5. Підберезник І. Є. Зовнішня політика та дипломатія США на Далекому Сході в умовах глобалізації: характеристика домінуючих напрямів. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Випуск 107 (Частина I). С. 208–214.
6. Шнипко О. С. Економічна влада США: історія та сучасність. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 15. С. 22–26.
7. Мельничук Н. Лідерство США в умовах глобальних трансформацій. *Політичний менеджмент*. 2013. № 1–2. С. 202–212.
8. Міжнародна економічна інтеграція. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/248161/mod_resource/content1/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B0%206.pdf.